

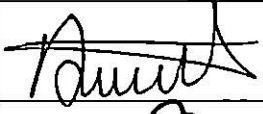
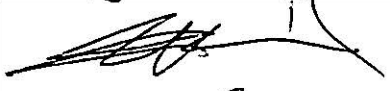
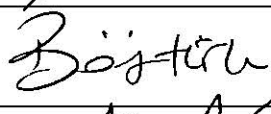
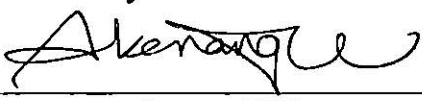
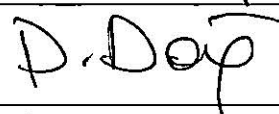
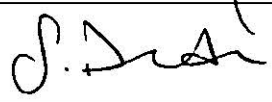
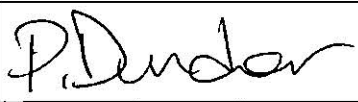
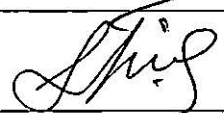
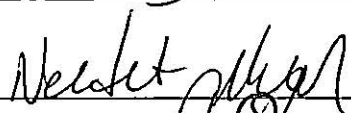
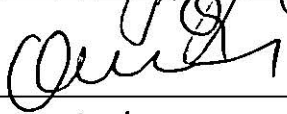
Tarım ve hayvancılık, Türkiye ekonomisinin önemli bir kısmını oluştururken doğru politikaların uygulanmamasına bağlı olarak, sorunlarının en çok yaşandığı alanlardan biri haline gelmiştir. İktidarın sermayeyi adeta ihya eden politikaları; tarım ve hayvancılık sorunlarını çözmek yerine bu sorunların daha da derinleşmesine neden olmaktadır. Tarım ve hayvancılık açısından büyük bir öneme sahip olan yerler arasında Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı iller gelmektedir. Bu kentler başta ülkenin hayvansal ürünlerini karşılamak, ülke ekonomisine katkı-kazanç sağlamak, sağlıklı ve ucuz beslenme açısından coğrafi yapısıyla pek çok imkân sunmasına rağmen, güvenlik eksenli geliştirilen yayla-mera yasakları hayvancılığı olumsuz biçimde etkilemektedir. Yaklaşık 35 yıldır uygulanan yayla-mera yasakları, artık bölge çiftçileri açısından içinden çıkılamayacak bir hal almıştır. Kürtlerin yoğunlukta yaşadıkları il valilikleri, güvenlik adı altında; yayla, mera ve kışlakların kullanımına uzun süren yasaklar getirmektedir. Şırnak Valiliği, 4 Ocak 2022'de il genelinde 14 bölgenin yurttaşlar tarafından kullanımı, bir yıl süreyle yasak olduğuna dair aldığı kararı duyurdu. Hakkâri Valiliği ise Çukurca, Şemdinli, Yüksekova ilçelerine ve il merkezine bağlı 11 bölgeye giriş çıkışların 31 Aralık 2022'ye kadar yasak olduğuna dair aldığı kararı 14 Nisan 2022'de ilan etti. Küçük baş hayvancılığın en çok yapıldığı Van'da ise yayla, mera ve kışlakların içinde olduğu 68 bölgenin kullanımı; valilik tarafından ilan edilen genelge ile yasaklandığı bilgisi basına yansıdı. Benzer yasakların yoğun olarak ilan edildiği yerlerden biri de seçim bölgem Muş ilidir. En son 11 Mayıs 2022'de Muş Valiliği tarafından il genelinde 13 bölge yasaklı hale getirilmiştir. Yayla, mera ve kışlakların da bulunduğu bölgelere getirilen bu yasaklar, valiliklerin çalışma teamüllerine bırakılmayacak kadar önemli ve çözüme kavuşturulması gereken konulardan biridir. Yayla-mera-kışlak yasakları tarım ve hayvancılığı doğrudan ilgilendirdiğinden bu uygulamaya son verilmesi ile birlikte gerekli politikaların geliştirmesini zorunlu kılmaktadır. Dolayısıyla yayla yasaklarının bölgedeki hayvancılık üzerinde etkilerinin, ekonomik, sosyal, siyasal ve kültürel boyutlarının araştırılması ve bu uygulamalara son verilmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca bir Meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

ŞEVİN COŞKUN

MUŞ MİLLETVEKİLİ

GEREKÇE

Tarım ve hayvancılık alanında yaşanan sorunlar her geçen gün artarak devam etmektedir. Yaşanan bu sorunlar, iktidarın yürüttüğü yanlış politikaların birer sonucudur. Bu durumun bir sonucu da tarım ve hayvansal ürünlerin yetersizliği ve dışa bağımlılığın artmasıdır. Tarım ve hayvancılık açısından elverişliliği yüksek olan Türkiye’de, nüfusun önemli bir kısmı geçimini bu alandan sağlamaktadır. Özellikle Diyarbakır, Mardin, Urfa, Batman, Siirt, Bingöl, Bitlis, Muş, Iğdır, Dersim, Malatya, Adıyaman, Van, Şırnak, Hakkâri ve Kürtlerin yoğunlukta yaşadığı diğer illerde, geçimini hayvancılıkla sağlayan çiftçiler faaliyetlerini; daha çok kendi imkânları dahilinde ve mera hayvancılığı şeklinde yapmaktalar. Tarım-hayvancılık büyük tekellerinin sömürü politikalarına karşı hayatta kalmaya çalışan bu çiftçi ve hayvan yetiştiricilerin faaliyetlerini imkânsız hale getiren en önemli durumlardan biri de bölgede sıklıkla ilan edilen yaya-mera-kışlak yasaklarıdır. Bunun en son örneği, temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılık olan Muş kentinde; valilik tarafından 13 bölgedeki yayla, mera ve kışlak yaklaşık 9 ay yasaklı hale getirilmesidir. Muş Valiliği tarafından; 2022/01 Nolu Valilik Genel Emri kapsamında alınan kararların yeniden düzenlendiği belirtilerek il genelindeki bazı yayla, mera ve kışlakların kullanımı, 11 Mayıs ile 31 Aralık 2022 tarihleri arasında yasaklı hale getirildiği belirtilmiştir. Bu karar kapsamında Muş ili genelinde “Merkeze bağlı Yamaç Köyü ve mezarları ile Yörecik-Şerefkan-Dalakuling-Sağlık-Kazmadağ-Sevik-Haznaki-Davderal-Türbefatin-Galahelliz-Reylim Bölgeleri, Güzümlü Köyü ve mezarları, Kayalısu Köyü ve mezarları; Varto ilçesine bağlı Kolan, Kaynarca, Hınıs kuzey Sınırı bölgeleri; Bulanık ilçesine bağlı Uzgörür Beldesi ile Mollakent Köyü sınırları arasında kalan (18 bin dönüm) Uzgörür Beldesine 4 km, Mollakent Köyü’ne 6 km mesafede bulunan meralar” yasaklı olduğu karar altına alındığı belirtilmiştir. Bu durum kentte, hayvancılıkla uğraşan özellikle arıcıları ve Koçerleri(yaylacıları) mağdur etmekte ve maddi zarar uğratmaktadır. Arıcıların ve Koçerlerin yaylaya çıkmalarının valilerin güvenlik gerekçeleri ile engellenmesi kabul edilebilir bir durum olmadığı gibi bunun pek çok olumsuz sonucu da olmaktadır. Öncelikle yaylalara çıkma konusunda valiliklerin güvenlik adı altında almış oldukları kararların engeline takılan arıcılar ve Koçerler; hayvancılık faaliyetlerini bırakma noktasına gelmektedir. Bunun yanında yayla-mera-kışlak yasakları dolaylı bir biçimde, Türkiye’deki et ve diğer hayvansal ürünlerin fiyatını yükselterek, ithalatın artmasına neden olmaktadır. Hayvancılık faaliyetlerinin yayla yasaklarından ne derecede olumsuz etkilendiğinin, bölgesel ve tarihsel yayla yasaklarının hayvancılık faaliyetlerine etkisinin araştırılmasını ve bu konuda kapsamlı politika ile yasal düzenlemelerin yapılması iktidarın sorumluluğundadır. Yayla-mera-kışlak yasakları, sadece bölge sorunu olmayıp tüm Türkiye’nin hayvancılığına etki eden ve valiliklerin güvenlik adı altında yapılan engellemelere bırakılmayacak kadar önemli ve çözülmesi gereken bir konudur.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKI	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	ABDULLAH KOCİ	AĞRI	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8	RIDVAN TURAN	MERSİN	
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	